

**Helsingin seudun maankäyttö,
asuminen ja liikenne MAL 2019**

Kooste MAL- seminaarista

5.9.2018

Finlandia-talo

Osallistujat ja tilaisuuden tavoitteet

- Seminaari pidettiin 5.9.2018 Finlandia-talolla Helsingissä
- osallistuneita oli 119
- luottamushenkilöitä 50, joista noin puolet pääkaupunkiseudulta* ja puolet KUUMA-kunnista*
- tilaisuuden tavoitteena oli esitellä MAL 2019:n kokonaisuutta, kerätä näkemykset suunnitelmaluonnoksesta ja tarjota mahdollisuus keskustella keskeisistä sisällöistä toisten luottamushenkilöiden ja asiantuntijoiden kanssa.

*Pääkaupunkiseutu=Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen

*KUUMA-kunnat: Kerava, Kirkkonummi, Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti

Seminaarin sisältö (1/3)

- Tilaisuuden avasivat HSL:n toimitusjohtaja, HLJ-toimikunnan puheenjohtaja Suvi Rihtniemi ja MAL-neuvottelukunnan puheenjohtaja, Helsingin kaupungin toimialajohtaja Mikko Aho
- MAL 2019 -suunnitelmaluonnosta ja sen vaikutusten arviointia esittelivät HSL:n osastonjohtaja Sini Puntanen, Helsingin kaupungin asunto-ohjelmapäällikkö Mari Randell ja Vantaan kaavoituspäällikkö Mari Siivola
- [Voit katsoa seminaarissa esitetyt kalvot tästä](#)

Seminaarin sisältö (2/3)

- Esittelyjen jälkeen suunnitelmaluonnoksesta sekä kunkin organisaation kannalta keskeisimmistä teemoista keskusteltiin ryhmissä
- Keskustelujen jälkeen oli "Gallery Walk", jossa suunnitelman teemoja esiteltiin yhdeksällä eri pisteellä. Osallistujilla oli mahdollisuus käydä teemoista keskustelua asiantuntijoiden kanssa.
- Iltapäivällä käytiin läpi luottamushenkilöiden kevään tilaisuuksissa ja ilmoittautumisen yhteydessä esille nostamat tärkeät teemat, minkä jälkeen keskusteltiin noin 10 hengen pienryhmissä. Pienryhmien tehtävänä oli muotoilla viestit kolmeen suuntaan: MAL 2019 -suunnitelman valmistelijoille, seudun luottamushenkilöille ja valtiolle.
- Pienryhmien jälkeen käytiin keskustelujen yhteinen yhteenveto, mitä myös liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner oli kuulemassa

Seminaarin sisältö (3/3)

- Lopuksi liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner piti valtion kommenttipuheenvuoron Helsingin seudun kehittämisestä, minkä jälkeen käytiin keskustelua. Keskustelussa esille nousi esimerkiksi alla lueteltuja asioita.
- Mikä voisi olla se polku, jolla hinnoittelussa päästään eteenpäin? Suomi on ainoa maa Kyproksen kanssa, jolla ei ole tienmaksulainsäädäntöä, tästä syystä esimerkiksi raskaan liikenteen vinjettejä ei voida ottaa käyttöön. Regulaatio on tärkeä instrumentti, omistuksen verotuksesta on siirryttävä kohti käytön verotusta.
 - Suomen autokanta on vanhaa ja sitä pitäisi uusia. Julkinen sektori voi näyttää esimerkkiä: bussien tai kaupungin hankkimien autojen voidaan edellyttää olevan vähäpäästöisiä.
 - HSL-seudulla joukkoliikenteen käyttö on kasvanut kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin väestö, miten löydetään uusia keinoja vähentää päästöjä?
 - HSL-alueella tehdään 63 % Suomen joukkoliikennematkoista, miten saataisiin valtion osuutta operoinnissa kasvatettua? Nykyisellään se on mitätön.
 - Joukkoliikenteen määrärahat tuskin kasvavat, olennaisempaa onkin pohtia, miten saadaan koko liikenteen rahoitusta kohdennettua niin, että se toimii tehokkaammin.
 - Valtakunnallinen, 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma lisää pitkäjänteisyyttä ja synkroniaa kaupunkien kanssa.
 - Suomen päästöt ovat pieni osuus maailmanlaajuisista päästöistä (0,016 %), miksi Suomen on vähennettävä päästöjään, kun sen globaali merkitys on mitätön?
 - Suomi on sitoutunut käytännössä globaaliin Pariisin sopimukseen, jossa edellytetään päästöjen vähentämistä kaikilta osapuolilta. Suuri osa liikenteen päästöistä tulee tieliikenteestä.

Kooste MAL- seminaarin screen.io- verkkokeskusteluista

MAL-seminaarin screen.io-keskustelut:

Tilaisuuden aloitus ja odotukset (suluissa kannattaneiden määrä)

Eniten esille nostetut teemat:

- Riittävällä enemmistöllä on **yhteinen visio** ja konkreettiset askeleet näköpiirissä siihen, **miten joukkoliikenteeseen tukeutuva maankäyttö saadaan toteutettua** (23)
- Löydetään **oikeasti keinot liikenteen -50 % päästövähennystavoitteelle** (15)
- **Yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen, yhteinen ymmärrys tavoitteista, seudun kehittämisestä ja jatkotoimenpiteistä** (13)

MAL-seminaarin screen.io-keskustelut:

Aamupäivän esitykset ja suunnitelman sisältö

Eniten esille nostetut teemat:

- **Ruuhkamaksut** olisi syytä ottaa vahvasti osaksi suunnitelmaa ja sitouttaa valtio niihin. Ne ovat toimivin keino hillitä CO₂-päästöjä ja ruuhkia (10)
- Näin **laaja ensisijaisen kehityksen vyöhyke ei ohjaa kestävän kaupunkirakenteen kehittämiseen (8)**
- Onko löydetty hyvät **mittarit segregaatiolle?** (5)
- **Ratikkaverkon suunnittelemisen kokonaisuutena** ja reitit niin nopeiksi, että vähentävät autoilua (5)
- Pyöräliikenteeseen panostaminen erinomainen keino, mutta jää budjetissa ja liikenneinvestoinneissa aina pois. Seudulliset kannustinporkkanat (4)

MAL-seminaarin screen.io-keskustelut:

Keskeisimmät toimenpiteet tai haasteet kuntasi/organisaatiosi näkökulmasta:

Eniten esille nostetut teemat:

- **Segregaatio** (21)
- Kasvattaa **joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuus** 70 prosenttiin (18)
- **Tiemaksut** , niiden vaikutukset ja kohdistuminen – **kriittisiä** kannanottoja (15)
- **Uusia alueita ei pidä avata henkilöautoliikenteen varaan** (14)
- **Pääkaupunkiseudun poikittaisliikenteen** kehittäminen, **pikaratikat** (13)
- Valtio mukaan asemanseutujen kehittämiseen (11)
- Miten löydetään ne toimet, joilla saavutetaan -50 % päästövähennystavoitteet (10)
- Matkaketjujen huomioiminen seudullisesti (10)
- Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet (10)
- Onko asuntotuotannon tavoite riittävä? On realistinen muttei kunnianhimoinen, laskeeko se oikeasti asumisen hintaa? (+5)

MAL-seminaarin screenio-keskustelut:

Pienryhmäkeskustelut:

Eniten esille nostetut teemat:

- **Segregaation** ehkäiseminen (20)
- **Tiemaksujen puolesta (4) ja tiemaksuja vastaan (4)**
- Jos tiemaksut, niin hinnoittelu osa kokonaispakettia ja kerätyn rahan on kohdistuttava seudulle (4)
- Miten saataisiin kaikki kunnat aidosti miettimään, miten tiemaksujärjestelmä rakennetaan siten, että kaikki voisivat sen hyväksyä (3)
- **Keski-Uudenmaan poikittaisyhteys: Pohjoisen reitin puolesta (14) Kehä IV:n puolesta (6)**
- Vanhan rakennuskannan **korjausrakentaminen** ja valtio mukaan tukemaan sitä (6)

MAL-seminaarin screenio-keskustelut:

Mistä asioista haluaisit tänään syventää tietämystäsi:

Eniten esille nostetut teemat:

- **Miten saavutetaan päästövähennystavoitteet (23)**
- **Ruuhkamaksut ja niiden toteutustapojen eroja (20)**
- Miten saamme päätökset aikaan (12)
- Mitkä uudet raiteet toisivat eniten etuja (5)
- Mikä on pyöräilyn kehittämisen potentiaali ilmastotyössä (5)
- Tulevaisuuden tavat liikkua ja käydä töissä (4)
- Pisara- radasta ja sen vaikutuksista (4)
- Joukkoliikenteen rahoitus (3)
- Maakuntakaavan ja MAL 2019 -suunnitelman yhteensovittaminen (3)

MAL-seminaarin Gallery Walk -keskustelut

Maankäyttö:

- **Maankäytön tiivistäminen ja rakentaminen raideliikenteen varrelle**

Monipuolinen, kohtuuhintainen ja riittävä asuntotuotanto:

- **Mitä kohtuuhintaisuudella tarkoitetaan ?**
- **Asukasmäärien kehitys asuntomäärien rinnalla esille**
- Pitääkö pienten asuntojen määrää ja perheasuntojen määrää säädellä enemmän?

Elinympäristöjen laatu ja segregaaation ehkäisy:

- **Segregatio ei ainoastaan tulotasokysymys**
- Asumisväljyys mukaan mittareihin
- Ei unohdeta olemassa olevien alueiden kehittämistä

MAL-seminaarin Gallery Walk -keskustelut

Miten liikenteen päästövähennystavoitteet saavutetaan ?

- **Lisää kunnianhimoa kaikilla osa-alueilla**
- **Raideliikenteeseen satsaaminen, ruuhkamaksut**
- Bussiliikenteen omat päästöt hiilineutraaleiksi

Joukkoliikenne nyt ja tulevaisuudessa:

- **Liityntäpysäköinti houkuttelevaksi**
- **Olemassa olevan raideliikenteen kehittäminen**

Pyöräliikenne nyt ja tulevaisuudessa:

- **Kaupunkipyöristä hyviä kokemuksia**
- **Pyörien säilyttäminen** turvallisemmaksi ja – tilat taloyhtiöissä paremmaksi
- Pyöräinfraan kevyempiä ja kustannustehokkaampia ratkaisuja

MAL-seminaarin Gallery Walk -keskustelut

Työn tekemisen tulevaisuus:

- Asuminen, työ ja palvelut on kokonaisuus
- **Saavutettavuus** sekä fyysisesti että tietotekniikka/verkkoyhteydet
- **Matkaketjut** sujuviksi
- Työpaikkojen kasautuminen on etu
- **Väheneekö liikkumisen tarve tietotekniikan ja etätyön kautta?**

Talousasiat ja rahoitusvastuut:

- Valtion osallistuminen liikennejärjestelmien kehittämiseen ei saa olla kiinni suhdanteista ja sen on oltava pitkäjänteistä
- Onko Helsingin seudun rahoitusvastuun jako oikeudenmukaista?
- Hinnoittelukysymyksen selvittämistä tulee jatkaa sekä valtion että seudun tasolla
- Liikkumisen kokonaisveroastetta ei voi nostaa, autoilun kokonaisverouudistus tarpeen ennen tiemaksuja

MAL-seminaarin screenio-keskustelut:

Viestit eri osapuolille

Viestit valtiolle:

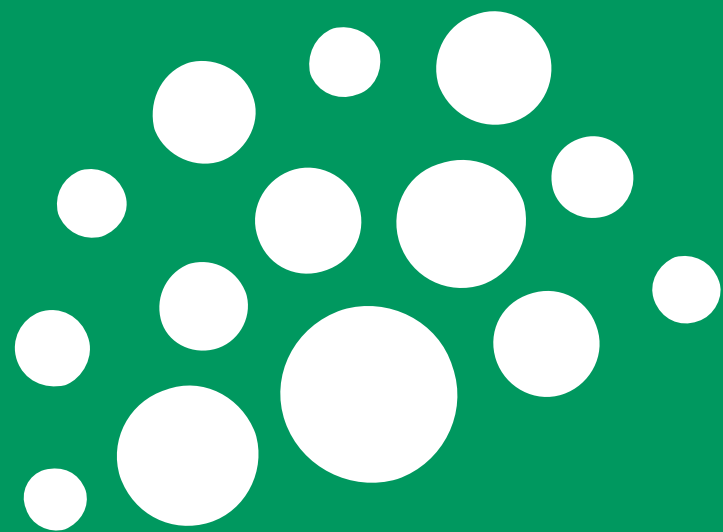
- **Runkoverkko, asemat ja liityntäliikenne**
- **Pitkäjänteisyyttä rahoitusratkaisuihin**
- **Lainsäädäntö tiemaksuja mahdollistamaan + reunaehdot (rahat seudulle)**
- Asuntokannan korjausavustukset ja lähiöiden kehittäminen
- Vastuu huonosta rakentamisesta rakentajille

Viestit päätöksentekijöille:

- **MAL instrumentti tärkeä, nähkää oman kunnan rajojen yli, yhteiset ongelmat, yhteiset ratkaisut,**
- **Päästövähennystavoitteet otettava huomioon kaikessa päätöksenteossa**
- Raideverkko kokonaisuutena
- Antakaa **mahdollisuus tiemaksukokeilulle**

Viestit valmistelijoille:

- **Pitää kiriä päästötavoitteissa**
- Näyttäkää, mitä 50 % päästäleikkaus tarkoittaa konkreettisina toimenpiteinä
- **Suunnitelman viestintä edut edellä (mm. tiemaksut)**
- Joukkoliikennettä kehitettävä

MAL
2019